

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับความต้องการของสังคมไทยช่วงปี พุทธศักราช 2521-2532" มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสอดคล้องของเนื้อหาวิชาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับความต้องการของสังคมไทยระหว่าง พ.ศ. 2521 ถึง 2532 ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการใช้หลักสูตรดังกล่าว ในบทที่ 3 จะเป็นการให้รายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขั้นตอนที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ
3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4 อย่างคือ

1. แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับเก็บข้อมูลปัญหาของสังคมไทยช่วงปี พ.ศ.

2. แบบสอบถาม ใช้สำหรับตรวจสอบปัญหาของสังคมไทย ช่วงปี พ.ศ. 2521-2532 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ด้าน
3. แบบตรวจสอบเนื้อหา ใช้สำหรับให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น
4. แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการของสังคมไทยช่วงปีพ.ศ. 2521-2532

ขั้นตอนที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ 4 ชุดคือ แบบสัมภาษณ์แบบสอบถาม แบบตรวจสอบเนื้อหา และแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการของสังคมไทยช่วงปี พ.ศ. 2521-2532 โดยมีขั้นตอนวิธีการสร้างดังนี้

แบบสัมภาษณ์

การสร้างแบบสัมภาษณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมจากการศึกษาเอกสารและเป็นการยืนยันหรือตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร นั่นคือ ปัญหาของสังคมไทยช่วงปี พ.ศ. 2521-2532

การสร้างแบบสัมภาษณ์มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาสาระจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารเพื่อ

ให้ได้ภาพรวมของสภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในช่วงปี 2521-2532 นำมาจำแนกว่าอะไรเป็นเรื่องที่มีการยืนยันหรือพิสูจน์แล้ว อะไรเป็นเรื่องที่ยังไม่แน่ชัด อะไรทำให้เกิดความเข้าใจที่แตกต่างกัน อะไรเป็นข้อสงสัยที่ต้องการคำตอบ

2. เตรียมแนวสัมภาษณ์และสร้างคำถาม มีขั้นตอนดังนี้

ก. ตั้งประเด็นที่น่าสนใจจากสภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของไทยขึ้นมาจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องการหาคำตอบจากการสัมภาษณ์ โดยตั้งเป็นแนวการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะกว้าง ๆ ครอบคลุมเนื้อหาที่ศึกษาและแยกเป็นด้านต่าง ๆ คือ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ข. การสร้างคำถาม โดยนำแนวการสัมภาษณ์แต่ละด้านมาพิจารณาค่าอย่างละเอียด เพื่อสร้างเป็นคำถามแบบปลายเปิด ที่สามารถจะยืนยันหรือตอบคำถามที่สงสัยจากการศึกษาเอกสารได้

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดตามหลักการสร้างคำถามดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีขอบเขตหรือกรอบในการสัมภาษณ์ ดังนี้

ด้านการเมืองการปกครองของไทย

- 1) การเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทยมีปัญหาทางด้านใดบ้าง
- 2) บุคลิกภาพของคนไทยมีส่วนส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยหรือไม่อย่างไร
- 3) อุปสรรคในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทยมีอะไรบ้าง
- 4) สภาพทางการเมืองของไทยตั้งแต่ปี 2521- 2532 มีลักษณะแตกต่างกว่าก่อนหน้านี้อย่างไร

ด้านเศรษฐกิจของไทย

- 1) สภาพทางเศรษฐกิจของไทยตั้งแต่ปี 2521-2532 แตกต่างจากก่อนหน้านี้อย่างไร
- 2) การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจในช่วงปี 2530-2531 มีผลดีและผลเสียต่อสภาพการดำเนินชีวิตของคนไทยอย่างไรบ้าง
- 3) การพัฒนาประเทศไปสู่ภาคอุตสาหกรรม มีผลกระทบต่ออาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนไทยส่วนใหญ่อย่างไร
- 4) ประชากรไทยได้นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร
- 5) ประชาชนมีความรู้ด้านการตลาด การเกษตรกรรม พอหรือยัง

ด้านสังคมไทย

- 1) ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในสังคมไทยช่วงปี 2531-2532 มีปัญหาใดบ้างที่ต้องเร่งแก้ไข
- 2) ปัจจัยใดบ้างที่ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมของไทย
- 3) ลักษณะของสังคมไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างไรบ้าง

ด้านวัฒนธรรมไทย

- 1) สภาพของวัฒนธรรมไทยในช่วงปี 2521-2532 มีปัญหาอย่างไรบ้าง
- 2) ปัจจัยใดที่เป็นสาเหตุให้วัฒนธรรมไทยมีปัญหา

3) การพัฒนาประเทศในปัจจุบันนี้ มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมไทยหรือไม่อย่างไร

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบเพื่อ
พิจารณาข้อความถามในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ สัจจกุล
อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พิจารณาข้อความถามด้านวัฒนธรรม
- 2) รองศาสตราจารย์ ดร. ชวลิต อภรณ์
อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พิจารณาข้อความถามด้านเศรษฐกิจ
- 3) รองศาสตราจารย์ ดร. ชำญนรงค์ บรรเทา
อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พิจารณาข้อความถามด้านการเมือง
- 4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัญ พรหมอยู่
อาจารย์คณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครุนครปฐม
พิจารณาข้อความถามด้านสังคม

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว
จึงนำไปสัมภาษณ์ที่คัดเลือกไว้

แบบสอบถาม

เห็นเครื่องมือที่ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมไทยเพื่อเป็นการตรวจสอบ
สอบปัญหาของสังคมไทยช่วงปีพุทธศักราช 2521-2532 ว่าถูกต้องเป็นไปตามที่ผู้วิจัย

ศึกษาจากเอกสาร วารสาร การสัมภาษณ์ และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ หรือไม่โดยแบ่งแบบ

สอบถามออกเป็น 4 ด้านคือ

ด้านที่ 1 ด้านการเมือง

ด้านที่ 2 ด้านเศรษฐกิจ

ด้านที่ 3 ด้านสังคม

ด้านที่ 4 ด้านวัฒนธรรม

มีวิธีการสร้างดังนี้

1. นำเนื้อหาสาระข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เอกสาร วารสาร การสัมภาษณ์ และจากการสัมภาษณ์ รวมทั้งสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดประเด็นคำถาม เพื่อสร้างแบบสอบถามแบบเลือกตอบ 2 ประเด็นคือใช้ไม่ใช้ จำนวน 24 ข้อ เป็นคำถามด้านการเมือง 8 ข้อ ด้านเศรษฐกิจ 6 ข้อ ด้านสังคม 6 ข้อและด้านวัฒนธรรม 4 ข้อ

กรอบคำถามด้านการเมือง (ตอนที่ 1)

สภาพปัญหาทางการเมืองที่ยังเป็นปัญหาอยู่เช่น

- 1) การแสวงหาอำนาจอันไม่ชอบธรรมของนักการเมือง
- 2) ปัญหาการคอร์รัปชั่น ฉ้อราษฎร์บังหลวง
- 3) ประชาชนยังสับสนในระบอบประชาธิปไตย
- 4) ประชาชนยังไม่รู้บทบาทของผู้แทนราษฎรดีพอ
- 5) ประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในด้านการเมือง
- 6) ประชาชนยังไม่รู้จักเลือกผู้แทนที่ดี
- 7) การไม่รู้จักการเคารพสิทธิและเสรีภาพ

8) ประชาชนขาดความสนใจในปัญหาของบ้านเมือง

กรอบคำถามด้านเศรษฐกิจ (ตอนที่ 2)

สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจที่ยังเป็นปัญหาในช่วงปี 2521-2532

- 1) ประชาชนขาดความรู้ด้านการเกษตร
- 2) การขาดความรู้ด้านการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกร
- 3) การใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย
- 4) พ่อค้าคนกลางเอาัดเอาเปรียบ
- 5) ปัญหาการว่างงาน
- 6) การขาดความรู้ด้านการบริโภคที่ดี

กรอบคำถามด้านสังคม (ตอนที่ 3)

สภาพปัญหาทางสังคมที่เป็นปัญหาอยู่ในช่วงปี 2521-2532

- 1) ปัญหาเสพติด
- 2) ปัญหาอาชญากรรม
- 3) ปัญหาสุขภาพ
- 4) ปัญหามลภาวะ
- 5) ปัญหาความเสื่อมในจิตใจ
- 6) ปัญหาการเพิ่มของประชากร

กรอบคำถามด้านวัฒนธรรม (ตอนที่ 4)

สภาพปัญหาทางวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในช่วงปี 2521-2532

- 1) ปัญหาการเข้ามาของค่านิยมตะวันตก
- 2) ปัญหาการละทิ้งวัฒนธรรมอันดีงามของไทย
- 3) ปัญหาการขาดการส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ
- 4) การใช้วัฒนธรรมต่างชาติ โดยไม่รู้จักประยุกต์

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเนื้อหาสาระ และรูปแบบการใช้ภาษา ซึ่งประกอบด้วย

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แคมมณี
รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) รองศาสตราจารย์นิรมล สวัสดิบุตร
รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุนทรทรัพย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ผู้วิจัยนำมาแก้ไข ปรับปรุง ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำจนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมไทยจำนวน 20 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เคยเขียนบทความวิเคราะห์สังคมไทยหรือเป็นอาจารย์ผู้สอนด้านสังคมศาสตร์หรือเป็นผู้ทำงาน เกี่ยวข้องกับสังคมไทยมาและไม่น้อยกว่า 5 ปี เพื่อเก็บข้อมูลใน

การยืนยันปัญหาของสังคมไทยช่วงปี 2521-2532

แบบตรวจสอบเนื้อหา

เป็นเครื่องมือใช้สำหรับให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สนองกับความต้องการของสังคมซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นว่าเนื้อหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ แล้วหรือยัง ควรเพิ่มหรือตัดเนื้อหาใดโดยเนื้อหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 4 ด้าน คือเนื้อหาที่สนองกับความต้องการด้านการเมือง เนื้อหาที่สนองกับความต้องการด้านเศรษฐกิจ เนื้อหาที่สนองกับความต้องการด้านการเมือง เนื้อหาที่สนองกับความต้องการด้านเศรษฐกิจ เนื้อหาที่สนองกับความต้องการด้านสังคมและ เนื้อหาที่สนองกับความต้องการด้านวัฒนธรรมโดยมีวิธีการสร้างดังนี้

1. นำปัญหาของสังคมไทยที่ได้รับการยืนยันแล้วว่าเป็นปัญหาจริงมา กำหนดเป็นความต้องการของสังคมไทย โดยการเปลี่ยนปัญหาของสังคมซึ่งมีลักษณะของการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง มาเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้อง เช่น ปัญหาการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยมาเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เป็นต้น
2. นำความต้องการของสังคมที่ได้จากข้อ 1 มากำหนดเป็นจุดประสงค์ซึ่งจุดประสงค์จะเป็นการกำหนดให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะตามความต้องการของสังคม
3. กำหนดเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดประสงค์ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ได้ในข้อที่ 1 เป็นหลักและพิจารณาความเหมาะสมกับวัย ชั้นเรียน ตลอดจนเน้นความรู้ขั้นพื้นฐานของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบ
4. นำจุดประสงค์และเนื้อหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาใส่ไว้ในแบบตรวจสอบเนื้อหาเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

5. นำแบบตรวจสอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการสร้างหลักสูตรประถมศึกษามาแล้วได้ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการของสังคมไทย ระหว่าง พ.ศ. 2521-2532

การสร้างแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับสภาพสังคมไทยนี้ เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการของสังคมไทย ช่วงปี พ.ศ. 2521-2532 มีลักษณะเป็นตาราง (ดังปรากฏในภาคผนวก) มีวิธีการสร้างดังนี้

1. นำเนื้อหาที่ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องเรียนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นจริงในสังคมเป็นการสนองตอบการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วมาปรับปรุงแก้ไขจนเป็นเนื้อหาที่สมบูรณ์

2. นำเนื้อหาที่ได้จากข้อ 1 มาใส่ไว้ในตาราง แนวตั้งโดยแยกเป็น 4 ชุดคือ เนื้อหาที่สนองความต้องการในการแก้ปัญหาด้านการเมือง เนื้อหาที่สนองความต้องการในการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เนื้อหาที่สนองความต้องการในการแก้ปัญหาด้านสังคม และเนื้อหาที่สนองความต้องการในการแก้ปัญหาด้านวัฒนธรรมอย่างละ 1 ชุด

3. ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 และแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และนำเนื้อหาที่ปรากฏออกมาเป็นรายชื่อ

4. ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาที่ได้ในข้อ 3 โดยพิจารณาเนื้อหาที่สอดคล้องกับด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับคำจำกัดความที่กำหนดไว้ในบทที่ 1

5. นำเนื้อหาด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ตามข้อที่ 1) มาบรรจุลงในตารางแนวดิ่ง และเนื้อหาด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่คัดเลือกจากหลักสูตร และแผนการสอน (ตามข้อที่ 4) มาจัดไว้ในตารางแนวนอน

6. นำตารางวิเคราะห์ที่สร้างแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ แนะนำ ปรับปรุงแก้ไข จนเป็นแบบวิเคราะห์ที่สมบูรณ์

7. ทำการวิเคราะห์หาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในตารางแนวดิ่งกับเนื้อหาในตารางแนวนอน

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลหรือตรวจสอบข้อมูลตามเกณฑ์ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขึ้นเป็นแบ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์
2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม
3. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเนื้อหา

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกโดยผู้ที่จะขอสัมภาษณ์ เพื่อให้ข้อมูลปัญหาของสังคมไทยต้อง ทำงานด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม หรือวัฒนธรรมมา

แล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือเป็นอาจารย์ผู้สอน ในสถาบันอุดมศึกษาและสนใจงาน
ด้านสังคมไทย มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ได้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านรวม 13 ท่านดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านการเมือง

- 1) นายธีรยุทธ บุญมี
อดีตเลขาธิการศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย
อาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2) นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล
อดีตผู้นำนักศึกษา
อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 3) นายสุขุม นวลสกุล
อดีตอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเศรษฐกิจ

- 1) นายอำนาจ วีรธรรม
ประธานกรรมการบริหาร ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
- 2) นายระพี สาคริก
ศาสตราจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 3) นายตีพร้อม ไชยวงศ์เกียรติ
รองศาสตราจารย์คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4) นายสถาพร ชินะจิต

ผู้อำนวยการฝ่ายงานวิจัยทางเศรษฐกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์

ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านสังคม

1) คุณหญิงสมศรี กันธมาลา

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

2) นายจรัญ พรหมอยู่

รองศาสตราจารย์คณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครุนครปฐม

3) นางสาวสุรี จตุกุล

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

4) นายมีชัย วีระไวทยะ

อดีตรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านวัฒนธรรม

1) ดร. เกียรติศักดิ์ อิชยานนท์

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

2) นายเสรี หวังในธรรม

อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้เชี่ยวชาญประจำกรมศิลปากร

3) รองศาสตราจารย์ลัดดา ช่อพฤกษ์

รองศาสตราจารย์คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

4) นายวินัย เกศสังข์

ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยเป็นบุคคลซึ่งเป็น
 อาจารย์สอนเกี่ยวกับด้านสังคมศาสตร์หรือเป็นบุคคลซึ่งเขียนบทความด้านสังคมไทย
 หรือเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้านสังคมไทย หรือเคยทำงานวิจัยด้านสังคมไทยมาก่อน
 อย่างใดอย่างหนึ่งและเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านสังคมไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า
 5 ปี ได้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนทั้งสิ้น 20 ท่าน มีตำแหน่งหน้าที่ดังนี้

ด้านการเมือง จำนวน 5 ท่าน คือ

- 1) อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน
- 2) อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 2 ท่าน

ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 3 ท่าน คือ

- 1) อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จำนวน 1 ท่าน
- 2) อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จำนวน 1 ท่าน
- 3) หัวหน้าฝ่ายวิจัยด้านเศรษฐกิจธนาคารไทยพาณิชย์ จำนวน 1 ท่าน

ด้านสังคม จำนวน 6 ท่าน คือ

- 1) อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์วิทยาลัยครุนครปฐมจำนวน 1 ท่าน
- 2) อาจารย์ประจำสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์(นิด้า) จำนวน 2 ท่าน
- 3) หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ทางสังคมบริษัทแปซิฟิค
คอมมูนิเคชั่น จำกัด จำนวน 1 ท่าน

- 4) บรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน จำนวน 1 ท่าน
- 5) หัวหน้าฝ่ายวิจัย กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ จำนวน 1 ท่าน

ด้านวัฒนธรรม จำนวน 6 ท่าน

- 1) อาจารย์ประจำภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 ท่าน
- 2) ผู้เชี่ยวชาญประจำกรมศิลปากร จำนวน 2 ท่าน
- 3) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 2 ท่าน

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อช่วยเหลือในการตรวจสอบเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่สนองความต้องการของสังคมไทย โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ได้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านดังนี้

- 1) ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์
ประธานคณะกรรมการคณะปฏิบัติงานยกร่างเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
- 2) อาจารย์สวัสดิ์ จงกล
เลขาธิการคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
- 3) นายธำรง ชูทัพ
คณะปฏิบัติงานยกร่างหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือ 4 ชุดการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบต่าง ๆ
กระทำดังนี้

การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1. คัดเลือกผู้สัมภาษณ์ (ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้หน้า 129)
2. ติดต่อขอสัมภาษณ์ เพื่อขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์พร้อมทั้ง
แจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการสัมภาษณ์ ตลอดจนนัดวัน เวลา และ
สถานที่ในการสัมภาษณ์
3. ทำการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่ผู้ให้สัมภาษณ์นัดหมาย
ไว้ ซึ่งในการสัมภาษณ์แต่ละท่านใช้เวลาเฉลี่ยท่านละ 30 นาที
4. นำคำสัมภาษณ์ที่จะใช้อ้างอิงในงานวิจัยไปให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตรวจสอบ
และขออนุญาตอ้างอิงคำสัมภาษณ์นั้น ๆ

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. ติดต่อผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านเพื่อขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามโดย
เดินทางไปพบด้วยตนเอง พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ และรายละเอียดของการวิจัย
โดยเน้นให้เห็นความสำคัญในการให้ข้อมูลในแบบสอบถาม
2. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์โดยส่ง
แบบสอบถามทั้งสิ้น 20 ชุด ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม 2532 ถึงวันที่ 15 เมษายน
2532 และเก็บแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น 20 ชุด

การเก็บข้อมูลจากแบบตรวจสอบเนื้อหา

1. ผู้วิจัยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการตรวจสอบเนื้อหาเป็นการภายในก่อน
2. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยของหนังสือเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้ติดต่อไว้แล้วตามข้อ 1
3. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย พร้อมโครงร่างวิทยานิพนธ์และแบบตรวจสอบเนื้อหาให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง และนัดวันเวลารับแบบตรวจสอบเนื้อหาคืน
4. รับแบบตรวจสอบเนื้อหาคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิตามวันเวลาที่นัดหมาย

การเก็บข้อมูลจาก แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการของสังคมไทย ระหว่าง
พ.ศ. 2521-2532

1. ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาจากหลักสูตรและแผนการสอนอย่างละเอียด
2. นำเนื้อหาที่ศึกษาแล้วแยกเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
3. นำเนื้อหาที่แยกไว้แล้ว ตามข้อ 2 มาเปรียบเทียบหาความสอดคล้อง

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์แบบปลายเปิด มาแยกแยะปัญหาออกมาเป็นรายชื่อทั้ง 4 ด้านคือการเมือง เศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม แล้วนำปัญหาที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาเทียบเคียงกับปัญหาสังคมไทยที่ได้รับจากการ

ศึกษาเอกสาร หากปัญหาที่เหมือนกันหรือปัญหาเดียวกันจะตัดออก แล้วนำปัญหาสังคมไทยที่ได้จากการศึกษาเอกสารกับปัญหาสังคมไทยที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปรวมกัน

2. แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลดิบที่ได้รับจากผู้ตอบแบบสอบถามมาหาค่าความถี่และหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ยืนยันว่าปัญหาสังคมที่ผู้วิจัยบรรจุลงในแบบสอบถามเป็นปัญหาจริง

3. แบบตรวจสอบเนื้อหา ผู้วิจัยนำข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะและข้อควรแก้ไข ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านมาเป็นแนวแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับสภาพความต้องการของสังคมไทยช่วงปี พุทธศักราช 2521-2532 โดย

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์จากเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่ปรากฏในหนังสือหลักสูตร และแผนการสอน การวิเคราะห์รายละเอียดในแต่ละหน่วย ผู้วิจัยจะคัดเลือกเนื้อหาแต่ละหน่วยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาทางการเมือง ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาทางสังคม และปัญหาทาง วัฒนธรรม และนำเนื้อหาที่สนองกับความต้องการของสังคมไทยระหว่างปี พ.ศ. 2521-2532 มาเป็นเกณฑ์วิเคราะห์ด้านต่อต้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและ เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินข้อมูล

แบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้เป็นค่าร้อยละ โดยการหาความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ยืนยันว่าเป็นปัญหาจริงโดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{ax100}{n}$$

n

P = จำนวนร้อยละของผู้ตอบแทนสอบถามที่ยืนยันว่าปัญหาที่ผู้วิจัยเสนอ
เป็นปัญหาจริง

a = จำนวนผู้ตอบว่าเป็นจริง

n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (20 คน)

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาจริงผู้วิจัยกำหนดให้ค่า P

ต้องไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80

แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริม

ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรพุทธศักราช 2521 กับเนื้อหา
ความต้องการของสังคมไทย มีเกณฑ์ดังนี้

- 1) หากมีการกล่าวถึง อ้างถึง เป็นเรื่องเดียวกันหรือเป็นพื้นฐานถือว่า
สอดคล้อง
- 2) หากไม่มีการกล่าวถึง หรือไม่อ้างถึง ไม่เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่เป็น
พื้นฐาน ถือว่าไม่สอดคล้อง

การวิเคราะห์จะทำเครื่องหมาย " ✓ " ลงในตารางที่สอดคล้องเท่า
นั้นค่าสถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลคือ ค่าร้อยละมีสูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละของเนื้อหาที่สอดคล้อง} = \frac{N \times 100}{n}$$

n

N = จำนวนเนื้อหาที่ผู้วิจัยตัดมาแต่ละหน่วยทั้งหมด

n = จำนวนเนื้อหาที่สอดคล้อง

เกณฑ์การตีความร้อยละของความสอดคล้อง

ร้อยละ 0 หมายถึง เนื้อหาดังกล่าวไม่มีความสอดคล้อง กับความต้องการ
การของสังคมไทยในแต่ละด้าน

ร้อยละ 1.00-30.99 หมายถึง เนื้อหาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ
ความต้องการของสังคมไทยเล็กน้อย

ร้อยละ 31.00-50.99 หมายถึง เนื้อหาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ
ความต้องการของสังคมไทยค่อนข้างมาก

ร้อยละ 51.00-90.99 หมายถึง เนื้อหาดังกล่าวมีความสอด
คล้องกับความต้องการของสังคมไทยมาก

ร้อยละ 91.00-100.00 หมายถึง เนื้อหาดังกล่าวมีความสอดคล้อง
กับความต้องการของสังคมไทยมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย